

هر کس در برآوردن نیاز بیمار بکوشد، خواه آنرا برآورده و خواه برنیاورد، از زیر بار گناه خویش بیرون میرود، به سان آن روز که از مادر زاده شود.

پیامبر اکرم(ص)

آیین نامه کارگروه آموزش خودمراقبتی به بیمار و خانواده- دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

اردیبهشت ماه سال 1402

کمیته تدوین:

- دکتر محمد رضا خسروی (معاون درمان)

- سید جلیل حسینی ایرانی (رئیس اداره پرستاری)

- زهرا ایازی (کارشناس آموزش و پژوهش اداره پرستاری)

- افروز آرمان (دبیر کارگروه آموزش به بیمار)

شناسنامه سند:

عنوان: آیین نامه کارگروه آموزش خود مراقبتی به بیمار و خانواده دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

هدف: تلاش جهت ارتقاء توانمندی پرستاران و سایر ارائه دهندگان خدمات بهداشتی - درمانی جهت ارائه مؤثر خدمات آموزش و مشاوره به بیماران و خانواده های آنان و...

گروه هدف: مسئولین آموزش به بیمار دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

تهیه و تنظیم کننده: افروز آرمان

همکاران اصلی: اداره پرستاری دانشگاه

ذینفعان: مسئولین آموزش به بیمار دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد/بیماران/خانواده بیماران/مسئولین دانشگاه

نسخه: سوم

تاریخ تهیه: اردیبهشت ماه سال 1402

ابلاغ کننده: معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد/ اداره پرستاری

آموزش به هرگونه فعالیت یا تدبیر از پیش طرح‌ریزی شده گفته می‌شود که هدف آن ایجاد یادگیری در یادگیرندگان است. از آنجا که در رسالت سیستم بهداشت و درمان آموزش بویژه آموزش بیماران و مددجویان از اهمیت خاصی برخوردار است و آموزش خود مراقبتی به بیمار و خانواده امروزه در کشورهای توسعه یافته نیز یکی از وظایف اصلی بیمارستان‌ها و مراکز درمانی به شمار می‌رود و نقش مهمی را در ارتقاء توانایی افراد جهت توانمند سازی ایشان در مراقبت از خود و ارتقاء کیفیت زندگی آنها ایفا می‌کند. لذا برای اثربخشی آن باید برنامه ریزی نمود. بستری شدن در بیمارستان و حضور در یک محیط جدید و نا آشنا از یکسو و انجام انواع تکنیک‌ها و روش‌های درمانی متفاوت از سوی دیگر منجر به ایجاد اضطراب و نگرانی در بیماران می‌شود. آموزش مناسب و مؤثر به بیماران در رابطه با موارد فوق می‌تواند علاوه بر آگاه کردن بیمار در تمام زمینه‌ها، نقش مؤثری در کاهش اضطراب آنها نیز داشته باشد. به عبارت دیگر آموزش بیمار به مفهوم رساندن اطلاعات لازم به بیمار و یا همراهیان وی توسط کادر درمانی در مورد رفتارهای مربوط به سلامت بیمار در جهت بهبود کلی وضعیت سلامت فرد می‌باشد. نقش آموزشی پرستاران در کنار سایر نقش‌های آنان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، لذا ارائه راهکارهای کارآمد جهت توانمند کردن پرستاران برای انجام هرچه بهتر فرآیند آموزش خود مراقبتی به بیمار و خانواده ضروری به نظر می‌رسد.

فصل اول: کلیات و تعاریف

ماده 1- نام کارگروه: کارگروه آموزش خود مراقبتی به بیمار و خانواده دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

ماده 2 - تعاریف:

ماده 2- الف) تعریف کارگروه: کارگروه آموزش خود مراقبتی به بیمار و خانواده، یک کارگروه استانی است که مسئولیت سیاست‌گذاری، برنامه ریزی، هدایت و کنترل و پشتیبانی اجرای فرآیند آموزش به بیمار به عنوان بخشی از خدمات بهداشتی درمانی در بیمارستانهای تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی استان چهارمحال و بختیاری را به عهده دارد و در سطح ستادی با زیر کارگروهها در بیمارستانها، مراکز آموزشی درمانی و بخش‌های هر مرکز و بیمارستان فعالیت می‌نماید.

ماده 2- ب) تعریف آموزش: آموزش به هرگونه فعالیت یا تدبیر از پیش طرح‌ریزی شده گفته می‌شود که هدف آن ایجاد یادگیری در یادگیرندگان است.

ماده 2- ج) تعریف آموزش به بیمار:

آموزش به بیمار فرایندی است که فرصت‌های یادگیری را برای بیمار و خانواده‌ی او در زمینه بیماری، درمان، مکانیسم‌های سازگاری و افزایش مهارت فراهم می‌کند.

آموزش به بیمار ترکیب برنامه‌ریزی شده از فعالیت‌های آموزشی به منظور کمک به افرادی که هم‌اکنون در حال تجربه کردن یک بیماری هستند یا اینکه دارای تجربه قبلی از یک بیماری می‌باشند، تا بتوانند به گونه‌ای در رفتار خود تغییر دهند تا منجر به بهبودی آنان گردد. فرایند آموزش یک فرایند سیستماتیک پیوسته و برنامه ریزی شده است که شامل آموزش و یادگیری می‌باشد. این فرایند ارتباط متقابل بین پزشک، پرستار، سایر اعضای تیم مراقبت و بیمار است که بطور آگاهانه و بر اساس نیازسنجی انجام می‌گردد.

ماده 2-د) تعریف مددجو: شخص و خانواده ای می باشد که در شرایط نامناسبی قرار گرفته اند و بدون دخالت سازمان، موسسه یا فرد حرفه ای قادر به حل و فصل مشکل خود نمی باشد. که در بخش بهداشت و درمان مددجویان بیماران سرپایی یا بستری نیز معنی می شوند.

ماده 2-ه) تعریف پیگیری بیمار: منظور، پیگیری بیماران مبتلا به بیماری های مزمن ترخیص شده از بخش های بستری بیمارستان یا مراجعه کننده به واحد های سلامت و سالمندی/ دیابت/ فشارخون/ NCD و سرطان و یا هر بیماری است که بر اساس نظر و سیاست مدیر پرستاری بیمارستان و یا نظر پزشکان معالج، نیاز به آموزش و پیگیری دارد. فرآیند پیگیری، با مشارکت تیم مراقبتی تخصصی، از هنگام مراجعه/ ترخیص آغاز و تا پس از ترخیص از بیمارستان/ واحد های مذکور، طراحی، اجرا و ارزشیابی می شود.

فصل دوم: اهداف

ماده 3- اهداف کارگروه های آموزش خود مراقبتی به بیمار و خانواده عبارتند از:

ماده 3-الف) هدف کلی:

توانمند سازی و ارتقای سلامت مراجعین بیمارستانها، بیماران و خانواده آنها با ارائه اطلاعات و آموزش خود مراقبتی و مراقبت از بیمار به منظور ارتقاء سلامت

ماده 3-ب) اهداف اختصاصی:

- 1- آشنایی بیمار و خانواده با بیماری خود و توانایی در برنامه های خود مراقبتی ، افزایش توانایی در تصمیم گیری جهت ادامه درمان
- 2- تعامل با معاونت پرستاری وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و اداره پرستاری دانشگاه
- 3- برنامه ریزی و سیاستگذاری در زمینه تهیه زیرساخت های اجرای اثر بخش آموزش به بیمار (محتوای آموزشی استاندارد، راهنمای بالینی ارائه آموزش به بیمار، فرمهای ثبت آموزش به بیمار)
- 4- ارتقاء توانمندی پرستاران و سایر ارائه دهندگان خدمات بهداشتی - درمانی جهت ارائه مؤثر خدمات آموزش و مشاوره به بیماران و خانواده های آنان
- 5- ارتقاء سطح سلامت و افزایش رضایتمندی مددجویان (بیماران ، همراهان)
- 6- پشتیبانی مراکز درمانی جهت تسهیل در اجرای خدمات آموزش و مشاوره
- 7- کنترل و نظارت بر نحوه اجرای خدمات آموزش و مشاوره در بیمارستانهای تحت پوشش دانشگاه
- 8- پایش میزان پیشرفت اجرای برنامه های آموزش به بیمار بر اساس شاخص های وزارتی
- 9- پیگیری تلفنی جهت بررسی و ارزیابی بیمار از نظر اثربخشی آموزش های ارائه شده و نیازهای پس از ترخیص
- 10- هماهنگی جهت ارجاع بیمار به مراکز مراقبت در منزل و یا مراقبت طولانی مدت

ماده 3-ج) پیامدها:

افزایش دانش، بهبود نگرش و عملکرد صحیح بیمار و خانواده و مراجعین
افزایش اثر بخشی مداخلات آموزشی، مراقبتی و درمانی
افزایش میزان رضایت بیمار و خانواده
افزایش سواد سلامت و شیوه زندگی سالم بیمار، خانواده و مراجعین
بهبود شاخص ایمنی بیمار و ارتقای سلامت
بهبود کیفیت زندگی بیماران مزمن
کاهش مدت زمان بستری بیماران و بستری مجدد
کاهش هزینه های درمانی بیمار و خانواده
صرفه جوئی و کاهش هزینه های نظام سلامت

ماده 3-د): گروه هدف

بیماران و اعضای خانواده ایشان
کادر پزشکی و پرستاری
تیم مدیریت اجرائی بیمارستان

فصل سوم: مأموریت و اقدامات کلی

ماده 4- مأموریت کارگروه آموزش خود مراقبتی به بیمار و خانواده:

مأموریت این کارگروه ارتقاء کیفیت ارائه خدمات آموزش و مشاوره به مددجویان مراجعه کننده به بیمارستان های تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی استان چهارمحال و بختیاری از طریق سیاستگذاری در زمینه آماده سازی زیرساختها، هماهنگی بین اعضاء ارائه دهنده خدمات بهداشتی در زمینه اجرای آموزش خود مراقبتی به بیمار و خانواده ، پشتیبانی و کنترل و نظارت بر انجام آموزش خود مراقبتی به بیمار و خانواده در بیمارستانهای تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد می باشد.

ماده 5- اقدامات کلی کارگروه آموزش خود مراقبتی به بیمار و خانواده شامل موارد زیر است:

- 1- تأمین یا نظارت بر آماده سازی زیرساختهای اجرای آموزش خود مراقبتی به بیمار و خانواده شامل محتوای آموزشی استاندارد، خط مشی و دستورالعملهای اجرایی، فرمهای ثبت و نظارتی
- 2- هماهنگی جهت تشکیل کارگروه آموزش خود مراقبتی به بیمار و خانواده در بیمارستانها و نظارت بر عملکرد آنان
- 3- برگزاری کارگاههای آموزشی آموزش خود مراقبتی به بیمار و خانواده
- 4- برنامه ریزی جهت تربیت مدرسین "آموزش خود مراقبتی به بیمار و خانواده"، اعطای مجوز فعالیت و تمدید مجوز فعالیت آنان در بیمارستانهای تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد
- 5- راه اندازی واحد آموزش سلامت در بیمارستان ها
- 6- بررسی و نیازسنجی نیازهای آموزشی بیمار و خانواده
- 7- تعیین و ثبت الویت های آموزشی بیمار و خانواده
- 8- نظارت بر حسن اجرا، و کیفیت ارائه برنامه های مدون آموزش به بیمار در بیمارستانها
- 9- نظارت و ارزیابی نحوه عملکرد و حسن اجرای کلیه فعالیت های صورت گرفته کارگروه های آموزش به بیمار بیمارستانها
- 10- برنامه ریزی جهت توسعه نقش آموزشی و مشاوره های کلیه رده های شغلی کارکنان علوم پزشکی
- 11- سیاستگذاری و برنامه ریزی جهت وارد کردن خدمات آموزش و مشاوره به عنوان بخشی از عملکرد کلیه رده های شغلی و لحاظ کردن کیفیت خدمات آموزش و مشاوره در ارزشیابی عملکرد آنان
- 12- پایش نحوه اجرای برنامه آموزش خودمراقبتی به بیمار و خانواده در بیمارستان ها
- 13- برقراری ارتباط با جامعه و ارائه اطلاعات مفید به افشار مختلف با استفاده مناسب از وسایل ارتباط جمعی مانند: رسانه ها، اینترنت و نشریات
- 14- پیگیری تلفنی جهت بررسی و ارزیابی بیمار از نظر اثر بخشی آموزش های ارائه شده و نیازهای پس از ترخیص
- 15- هماهنگی جهت ارجاع بیمار به مراکز مراقبت در منزل و یا مراقبت طولانی مدت

فصل چهارم: اعضاء کارگروه

اعضای کارگروه آموزش خود مراقبتی به بیمار خانواده دانشگاه در سه سطح الف) ستادی دانشگاه، ب) بیمارستانی و ج) داخل بخشی بشرح زیر می باشد:

ماده 6- الف) اعضای کارگروه آموزش خود مراقبتی به بیمار و خانواده دانشگاه از افراد زیر تشکیل می شود:

✓ مدیر پرستاری دانشگاه به عنوان رئیس کارگروه

✓ کارشناس آموزش و پژوهش معاونت درمان

- ✓ کارشناس آموزش به بیمار معاونت درمان به عنوان دبیر کارگروه
- ✓ مدیرخدمات پرستاری بیمارستانهای تابعه
- ✓ مسئولین آموزش به بیمار بیمارستانهای تابعه
- ✓ سوپروایزرین آموزشی بیمارستانهای تابعه

ماده 6 ب) - اعضای کارگروه آموزش خود مراقبتی به بیمار و خانواده بیمارستانی از افراد زیر تشکیل می شود:

- ✓ رئیس بیمارستان به عنوان رئیس کارگروه
- ✓ معاون آموزشی بیمارستانی
- ✓ مدیر داخلی بیمارستان
- ✓ مدیر خدمات پرستاری
- ✓ سوپروایزر آموزش سلامت به عنوان دبیر کارگروه
- ✓ نماینده سوپروایزرین بالینی
- ✓ سوپروایزر آموزشی
- ✓ مسئول دفتر بهبود کیفیت
- ✓ نماینده (نمایندگان) سر پرستاران به تناسب بخش های فعال
- ✓ مسئول درمانگاه (سرپائی) / کلینیک بیماریهای غیر واگیر
- ✓ کارشناس مسئول فناوری اطلاعات
- ✓ نماینده واحدهای پاراکلینیک
- ✓ کارشناس مسئول تغذیه
- ✓ مسئول روابط عمومی و رسانه بیمارستان
- ✓ مسئول امور مالی

ماده 6 ج) - اعضای کارگروه آموزش خود مراقبتی به بیمار و خانواده داخل بخشی از افراد زیر تشکیل می شود:

- ✓ رئیس بخش یا یکی از متخصصین به انتخاب رئیس بخش
- ✓ مسئول آموزش به بیمار بیمارستان (به عنوان رئیس کارگروه)
- ✓ سرپرستار بخش
- ✓ پرستار رابط آموزش به بیمار در کلیه بخشها

تبصره 1 - کارگروه می تواند از افرادی خاص، جهت مشاوره و نظرخواهی برای شرکت در جلسات دعوت به عمل آورد.

تبصره 2- دبیر هر کارگروه موظف است در صورت تغییر اعضاء کارگروه نسبت به صدور ابلاغ ایشان اقدام و در بیمارستانها به اداره پرستاری دانشگاه، رونوشت داده شود.

فصل پنجم: شرح وظایف اعضای کارگروه آموزش خود مراقبتی به بیمار خانواده دانشگاه در سه سطح: الف) ستادی دانشگاه، ب) بیمارستانی و ج) داخل بخشی بشرح زیر می باشد:

ماده 7- الف) شرح وظایف کارگروه آموزش خود مراقبتی به بیمار خانواده در ستاد دانشگاه :

- استقرار ساختار هماهنگ آموزش به بیمار و خانواده در بخش های مختلف مرکز درمانی بیمارستان
- تدوین و ابلاغ آیین نامه "آموزش خود مراقبتی به بیمار و خانواده" و بازنگری مفاد آن بصورت سالیانه طبق برنامه عملیاتی
- ارتقاء اثر بخشی اجرای برنامه های اختصاصی آموزش به بیمار و خانواده در مرکز درمانی بیمارستان مشارکت فعال در اجرای برنامه های ملی سلامت در همکاری با دانشگاه
- نیازسنجی آموزشی و توانمند سازی پرستاران در حیطه آموزش به بیمار و خانواده
- برنامه ریزی جهت مشارکت فعال پرستاران در پیشگیری و ارتقاء سلامت و کنترل بیماری های غیر واگیر
- برنامه ریزی جهت ابلاغ تقویم سلامت و چک لیست مشارکت مراکز در اجرای مفاد آن
- ارتقاء انگیزه پرستاران در ارائه آموزش به بیمار و خانواده
- پایش مستمر و مدیریت نتایج عملکردی در حیطه آموزش به بیمار و خانواده
- ارتقاء اثربخشی آموزش بیمار و خانواده در فرآیند ترخیص (ترخیص ایمن)
- نظارت بر بروز رسانی محتوای آموزش به بیمار در وب سایت مراکز آموزشی درمانی و بیمارستان ها

ماده 7- ب) شرح وظایف کارگروه آموزش خود مراقبتی به بیمار خانواده در بیمارستان:

- اقدام در راستای اجرای آیین نامه "آموزش خود مراقبتی به بیمار و خانواده"
- تدوین خط مشی و برنامه عملیاتی "آموزش خود مراقبتی به بیماران در بخش های بالینی"
- شناسایی و تامین منابع، امکانات و کارکنان مرتبط
- تأیید و ابلاغ حداقل موارد آموزشی به بیمار در طول بستری توسط پزشک و پرستار و سایر کارکنان بالینی
- تدارک منابع مالی و تسهیلات آموزشی مورد نیاز جهت خدمات آموزش به بیمار
- برنامه ریزی جهت تهیه محتواهای آموزشی معتبر
- بررسی نتایج سنجش اثربخشی آموزش های ارائه شده به بیماران در بخش های بالینی، اخذ تصمیمات اصلاحی، تدوین و ابلاغ برنامه اصلاحی
- پایش اثربخشی اقدامات اصلاحی انجام شده در خصوص ارتقای برنامه های آموزش به بیمار

- ارتقای مستمر دانش و مهارت‌های آموزش و مشاوره کارکنان از طریق برگزاری کلاس ها و کارگاه‌های آموزش به بیمار
- مشاوره کارکنان از طریق برگزاری کلاس ها و ارتقای مستمر دانش و مهارت‌های آموزش کارگاه‌های آموزش به بیمار
- برنامه ریزی و فراهم سازی زمینه اجرای دستورالعمل های ابلاغ شده از معاونت درمان دانشگاه در خصوص آموزش به بیمار
- هماهنگی در اجرای برنامه های آموزش به بیمار طبق تقویم سلامت ابلاغی از سوی دانشگاه
- جمع بندی، تحلیل و ارسال نتایج خدمات ارائه شده در واحد، در پایان هر فصل (تحلیل نقاط قوت، نقاط قابل ارتقا و اقدامات اصلاحی) به مدیر خدمات پرستاری بیمارستان جهت ارسال به مدیریت پرستاری دانشگاه انجام می گردد.

ماده 7-ج) شرح وظایف کارگروه داخل بخشی آموزش به بیمار:

- انجام نیاز سنجی آموزشی از بیماران بخش
- تعیین الویت های آموزشی بیماران بر اساس نیاز سنجی انجام شده
- برنامه ریزی در جهت تهیه محتوای آموزشی معتبر و استاندارد متناسب با نیاز سنجی انجام شده و اولویتهای خاص
- نظارت بر اجرای برنامه های آموزشی بیماران در بخش
- ارزیابی اثر بخشی آموزش های ارائه شده به بیماران بصورت ماهیانه با استفاده از ابزار استاندارد
- ارائه گزارش نتایج سنجش اثر بخشی آموزش های ارائه شده به کارگروه بیمارستانی آموزش به بیمار
- اجرای برنامه های اصلاحی تدوین شده در کارگروه بیمارستانی و بررسی مجدد اثر بخشی اقدامات اصلاحی انجام شده
- پیش بینی منابع مالی و تسهیلات آموزشی مورد نیاز بخش و پیشنهاد آن به کارگروه بیمارستانی
- پایش و بازبینی مستمر برنامه های آموزش به بیمار در جهت ارتقای کیفیت خدمات آموزش به بیمار در بخش

فصل ششم: روند برگزاری جلسات کارگروه آموزش به بیمار

- در ابتدای جلسه مصوبات جلسه قبل توسط دبیر جلسه قرائت می گردد تا روند جاری سازی فعالیت مصوب مورد بررسی قرار گیرد و چنانچه فعالیت در تاریخ مقرر تحقق نیافته باشد علل عدم تحقق بررسی و زمان انجام کامل آن در صورتجلسه قید گردد.
- پیگیری اجرای مصوبات کارگروه توسط دبیر کارگروه صورت می پذیرد و مستندات مربوط به پیگیری اجرای مصوبات کارگروه به صورتجلسه پیوست می باشد.
- به منظور نظارت مستمر بر تشکیل و اجرای مصوبات کارگروه آموزش به بیمار، فرم گزارش عملکرد کارگروه در اختیار دبیر کارگروه قرار می گیرد تا در فواصل زمانی سه ماهه (فصلی) اقدام به تهیه گزارش از عملکرد کارگروه نماید.
- کلیه جلسات کارگروه با حضور ریاست کارگروه و در مجموع مصوبات با دو سوم اعضاء معتبر است.
- در صورت عدم حضور رئیس، دبیر کارگروه، جلسه را اداره می کند.
- اعضای غایب موظفند صورتجلسه را مطالعه نمایند تا با آگاهی از مباحث در جلسه بعدی کارگروه حضوریابند.

- به هنگام ضرورت جلسات فوق العاده بانظر رئیس کارگروه تشکیل خواهد شد.
- کلیه صورتجلسات کارگروه باید در برگه صورتجلسه ثبت و به امضای اعضاء رسیده و مصوبات آن قابل اجرا خواهد بود.
- صورتجلسات کارگروه توسط دبیرکارگروه در فرمت صورتجلسات ابلاغ شده (فرم 1 پیوست) تایپ و جهت پیگیری به موقع مصوبات توسط مسئولین مربوطه ظرف حداکثر یک هفته از زمان برگزاری جلسه از طریق اتوماسیون اداری برای کلیه اعضاء کارگروه ارسال می شود.
- **تبصره 1-** جلسات کارگروه ستادی آموزش به بیمار، در صورت نیاز و صلاحدید بصورت شش ماهه تشکیل گردد. (نیمه اول شهریور و نیمه دوم اسفند ماه هر سال)
- **تبصره 2-** جلسات کارگروه بیمارستانی آموزش به بیمار، باید بصورت سه ماهه تشکیل گردد. (هفته اول خرداد، شهریور، آذر و اسفند ماه)
- **تبصره 3-** جلسات کارگروه داخل بخشی آموزش به بیمار، باید حداقل هر ماه و در مواقع لزوم تشکیل گردد.

فصل هفتم: ابزار سازی و ارزشیابی اثر بخشی آموزش به بیمار

ارزشیابی برنامه آموزش به بیمار جزء لاینفک فرآیند توانمند سازی بیماران به منظور دستیابی به برنامه های خود مراقبتی به شمار می رود که بدون استمرار دقیق آن، رسیدن به اهداف مورد نظر بصورت مطلوب ناممکن خواهد بود و ارزشیابی برنامه با استفاده از جمع آوری داده ها و محاسبه شاخص های ساختاری، فرآیندی و برآیندی ابلاغی از سوی معاونت درمان خواهد بود.

- ❖ ابزار مناسب ارزیابی آموزش به بیمار دریافت، تدوین، ابلاغ و اجرا می گردد.
- ❖ ارزیابی اثر بخشی آموزش به بیمار در شاخص های ملی کیفیت مراقبت پرستاری باید از طریق چک لیست های ابلاغ شده از سوی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی (فرم 2 پیوست) صورت گیرد.
- ❖ جهت ارزیابی های داخل بخشی چک لیست مربوطه بکار گرفته می شود و ارزیابی در سه سطح دانشگاهی، بیمارستانی، داخل بخشی انجام می گیرد.
- ❖ ارزیابی در بخش ها و بیمارستان به عهده مسئول آموزش به بیمار بیمارستانی می باشد که نتایج جهت ارزیابی هر سه ماه به دانشگاه گزارش می گردد.
- ❖ ارزیابی در سطح دانشگاه به عهده مسئول آموزش به بیمار دانشگاه می باشد و مستندات مربوطه را طبق برنامه زمانبندی اعلام شده در سامانه برنامه عملیاتی بارگزاری و به معاونت پرستاری وزارت متبوع گزارش می نماید.

نکات مورد توجه در آیین نامه:

- صدور ابلاغ سوپروایزر آموزش به بیمار و پرستار پیگیر با امضای رئیس بیمارستان و ابلاغ رابط آموزش به بیمار بخش ها با امضای مدیر پرستاری می باشد.
- کلیه فعالیت های آموزش به بیمار و خانواده بایستی در تیم اجرائی بیمارستان به طور مستمر طرح و پایش گردد و کلیه فعالیت ها بصورت مستند موجود باشد.
- با توجه به اهمیت موضوع آموزش به بیمار و خانواده، ضمانت اجرائی فعالیت ها و انجام تنبیه و تشویق های مؤثر با نظر کارگروه آموزش به بیمار و خانواده می باشد.

- کلیه رسانه های آموزشی بایستی با در نظر گرفتن استانداردهای طراحی رسانه های آموزشی و با توجه به سن، جنس، میزان سواد و فرهنگ گروه مخاطب آماده و در کمیته بهبود کیفیت مورد بحث قرار گیرد.
- سوپروایزران آموزش سلامت که طی نامه رسمی به معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد معرفی شده اند لازم است در کلیه جلسات آموزشی و هماهنگی که در معاونت درمان تشکیل میگردد شرکت نمایند.
- از بکارگیری افراد غیر حرفه ای در واحدهای آموزش به بیمار و خانواده خودداری شود.
- جایجائی سوپروایزر آموزش سلامت دوره دیده از واحد آموزش به بیمار منوط به معرفی پرستار جدید به معاونت درمان و طی دوره های آموزشی لازم می باشد.
- تکمیل فایل اکسل مربوط به شاخص های ارزشیابی به صورت فصلی (هر سه ماه یکبار)
- ارائه گزارش کتبی در خصوص نقاط ضعف، نقاط قابل ارتقا و برنامه های اصلاحی
- تکمیل چک لیست ارزیابی واحد آموزش و پیگیری بیمار به صورت فصلی (پیوست 3)
- تناوب جمع آوری شاخص ها، توسط بیمارستان ها هر ماه (در آخر ماه) و در دانشگاه/دانشکده در پایان هر فصل (به صورت 3 ماهه) و برای ارسال به معاونت پرستاری به صورت 6 ماهه (پایان 6 ماه) و تجمیعی (جمع بندی گزارش های ارسالی بیمارستان ها در بازه زمانی 6 ماهه و ارایه یک عدد نهایی برای هر شاخص) خواهد بود.

بسمه تعالی

*** فرم صورتجلسه کارگروه آموزش به بیمار ***

محل تشکیل جلسه:

تاریخ برگزاری جلسه:

رییس - دبیر جلسه:

بررسی مصوبات جلسه قبل:

--

دستور جلسه:

پیگیری	مسئول مصوبه	مهلت زمانی پیگیری مصوبه	تصمیمات اتخاذ شده/ مصوبات جلسه

مشخصات افراد حاضر در جلسه: (نام و نام خانوادگی - سمت - امضاء)

مشخصات افراد غائب در جلسه: (نام و نام خانوادگی - سمت - امضاء)

راهنمای تکمیل فرم های آندی شاخص های ملی کیفیت مراقبت های پرستاری در باین

(فرم شماره ۳)

چک لیست ارزیابی اثر بخشی آموزش پرستار به بیمار

نام دانشگاه علوم پزشکی نام بیمارستان نام بخشی تاریخ تکمیل

نام و نام خانوادگی بیمار تلفن بستری شماره تماسی نام بخشی

ردیف	تعداد قابل ارزیابی	ضعیف	متوسط	خوب	ملاحظات
۱	بیمار مراقب اصلی، مدهو پر شک معالج و پرستار خود را می شناسد.				
۲	بیمار مراقب اصلی، مدهو، بیماری، علت آن، عوارض و علائم هشدار بیماری خود را می شناسد.				
۳	بیمار مراقب اصلی، مدهو، نحوه صحیح (میزان، زمان، عوارض، مداخلات دارویی و روش) و مراقبتهای مورد نیاز در مورد مصرف داروهای خود را میداند.				
۴	بیمار مراقب اصلی، مدهو، اطلاعات لازم در مورد میزان فعالیت‌های روزانه (زندگی، مجاز و غیر مجاز) و نحوه استراحت در منزل را می داند.				
۵	بیمار مراقب اصلی، مدهو، رژیم غذایی مختص بیماری خود را می داند.				
۶	بیمار مراقب اصلی، مدهو نحوه مراقبت از خود در منزل و پیامدهای احتمالی ناشی از درمان خود را میداند.				
۷	بیمار مراقب اصلی، مدهو مرجع پاسخگویی به سوالات خود در مورد بیماری خود و نهادهای حمایتی موجود در جامعه را پس از ترخیص میداند.				
۸	بیمار مراقب اصلی، مدهو زمان و مکان پیگیریها و مراجعات بعدی خود را می داند.				
۹	بیمار مراقب اصلی، مدهو از برنامه های آموزشی که توسط پرستار ارائه شده، رضایت دارد.				
۱۰	پرستار از روشهای کمک آموزشی مناسب (مطالعه، بروشور، فیلم و...) برای آموزش به بیمار استفاده کرده است.				
جمع کل امتیاز					

☞ محاسبه امتیازات: ضعیف=۰ . متوسط=۱ . خوب=۲

چک لیست ارزیابی واحد آموزش و پیگیری بیمار
 دانشگاه علوم پزشکی
 مرکز پزشکی، آموزشی و درمانی

ردیف	استاندارد ارزیابی	ابزار ارزیابی	بله	خیر
1	بیمارستان دارای واحد آموزش و پیگیری بیمار مستقر و فعال می باشد.	مستندات و مشاهده		
2	فضای مستقلی برای واحد در نظر گرفته شده است.	مستندات و مشاهده		
3	واحد دارای تجهیزات استاندارد طبق دستورالعمل می باشد.	مستندات و مشاهده		
4	اطلاع رسانی و راهنمایی بیماران در مورد زمان، مکان و فعالیت واحد در سطح بیمارستان انجام شده است (پوستر، بنر، کلیپ و ...).	مستندات و مشاهده		
5	ابلاغ مسؤول واحد مستقر در بیمارستان صادر شده است.	مستندات و مشاهده		
6	دستورالعمل ارسالی معاونت پرستاری در محل واحد موجود می باشد.	مستندات و مشاهده		
7	برنامه واحد و ساعات فعالیت آن به تفکیک روزهای هفته در معرض عموم وجود دارد.	مستندات و مشاهده		
8	کارشناسان شاغل در واحد، واجد شرایط مندرج در دستورالعمل هستند.	مستندات و مشاهده		
9	فرایند ارجاع بیماران به واحد مشخص می باشد.	مستندات و مشاهده		
10	نیازهای آموزشی و مشاوره ای بیمار با استفاده از خلاصه پرونده بررسی و ثبت گردیده است.	مستندات و مشاهده		
11	برنامه های آموزشی برای بیماران، همراهان و مراجعین ارائه می شود.	مستندات و مشاهده		
12	اقدامات مرتبط با مناسبت های ملی و بین المللی پیشگیری و کنترل بیماری ها در واحد انجام می شود.	مستندات و مشاهده		
13	پیگیری بیماری ها (طبق دستورالعمل) با توجه به بیماران بستری در بیمارستان انجام می شود.	مستندات و مشاهده		
14	پرسش نامه های مربوط به پیگیری بیماران، به درستی تکمیل شده است.	مستندات و مشاهده		
15	هر بیمار پذیرش شده در واحد، دارای پرونده جداگانه کاغذی یا الکترونیک است.	مستندات و مشاهده		
16	تواتر پیگیری بر اساس شرایط بیمار تعیین و انجام گردیده است.	مستندات و مشاهده		
17	اقدامات و مداخلات انجام شده برای بیمار ثبت گردیده است.	مستندات و مشاهده		
18	جمع بندی و تحلیل داده ها و اقدامات انجام شده طبق شناسنامه شاخص ها به مدیر خدمات پرستاری بیمارستان ماهیانه ارائه می شود.	مستندات و مشاهده		
19	جمع بندی و تحلیل داده ها طبق شناسنامه شاخص ها به مدیریت پرستاری دانشگاه هر سه ماه ارائه می شود.	مستندات و مشاهده		
20	سامانه ای جهت پیگیری بیماران ترخیص شده در بیمارستان وجود دارد.	مستندات و مشاهده		
<p>امتیاز مکتسبه: عالی: 20 خوب: 15-19 متوسط: 10-15 ضعیف: کمتر از 10</p>				